ב"ה | ערב שבת קודש פרשת ויקרא | ו' בניסן התשפ"א | 19.3.21 | גיליון מס' 1785

חב"ד
כל הלב לכל אחד
צעירי אגודת חב"ד

שיחת השבוע

אם כולם יעשו כמוך

מה יקרה אם כולם יעשו כמוני? צורת חשיבה זו מאירה פתאום באור אחר את משמעות העשייה או אי־העשייה של היחיד. העולם בידיים שלך!

אדם אומר לעצמו: מה כוחי לשנות את העולם? הלוא אני אדם יחיד. איזו משמעות יש לפעולה אחת שלי או להימנעות שלי מפעולה? זו טיפה אחת בים.

הרבי מליובאוויטש נהג לצטט בהקשר זה את דברי הרמב"ם הקובע כי כל אדם צריך שיראה לנגד עיניו את עצמו ואת העולם כולו מונחים על כף המאזניים, והכפות שקולות. עכשיו כל מעשה טוב, ולו הקטן ביותר, מכריע את העולם כולו לכף זכות.

את תחושת האחריות הזאת העביר הרבי לכל מי שבא איתו במגע – בפגישות אישיות, במכתבים, בהתוועדויות הגדולות. את ההכרה שיש ערך גדול לכל אחד ואחת ולכל מעשה ופעולה. שעל־ידי מעשה אחד אפשר להביא גאולה לעולם כולו.

לנקוט יוזמה. הרבי מליובאוויטש (צילום: JEM)

בשבילי נברא העולם

אחת הדרכים להפנים תפיסה זו היא על־ידי המחשבה – מה יקרה אם כולם יעשו כמוני. צורת חשיבה זו מאירה פתאום באור אחר את משמעות העשייה או אי־העשייה של היחיד.

כשאני משליך פסולת על הקרקע בגן הציבורי, זו אולי שקית אחת יחידה של חטיף, אבל את משמעות המעשה הזה אבין כשאחשוב מה יקרה אם כולם יעשו כמוני וישליכו פסולת בגן. הלוא המקום ייראה מזבלה.

או כשאני נמנע מלהצביע, מתוך מחשבה שאין חשיבות לפתק היחיד שלי, אחד ממיליוני פתקים. אבל אם כל מי שמאמינים באותם ערכים שאני דוגל בהם יעשו כמוני ולא יבואו להצביע – התוצאה ברורה, ומאוד לא הייתי רוצה בה.

באותה מידה הורים שאינם מחסנים את ילדיהם יודעים היטב מה יקרה אם כל ההורים יעשו כמותם. הם לא היו רוצים לחשוף את ילדיהם לסכנת המחלות הנוראות שפגעו בילדים בטרם הומצאו החיסונים. אבל הם אומרים לעצמם: הרוב מתחסן, אז אנחנו יכולים להרשות לעצמנו להימנע. וכאן טמון הכשל, כי האדם נדרש תמיד לחשוב מה יקרה אם כולם ינהגו כמוהו.

חז"ל הורו לאדם לחשוב ש"בשבילי נברא העולם". הם לא התכוונו להפוך כל אחד מאיתנו למגלומן שבטוח כי העולם כולו נברא כדי לנפח לו את האגו... משמעות המאמר הזה היא לטעת בנו תחושת אחריות ומחויבות. לא לומר: הוא יעשה, הוא ינקה, הוא יסדר. לא, אני אעשה, כי הכול תלוי בי.

להיות מנהיגים

את ההכרה הזאת נטע הרבי במעגלים רחבים מאוד. הרב ד"ר יונתן זקס, רבה הראשי של בריטניה, הגדיר זאת במשפט קולע: "הרבי לא ביקש ליצור חסידים; הוא ביקש ליצור מנהיגים". הוא רצה שכל אחד ואחת יחושו שעל כתפיהם רובצת האחריות, ושתפקידם להנהיג, לפעול, ליזום ולחולל שינוי.

מחויבות זו עלינו להפנים בתוכנו ולחנך לאורה את ילדינו. לחוש את המשמעות של כל מעשה שלנו. לא לחשוב שמישהו אחר יעשה את מה שצריך, אלא לנקוט יוזמה ולעשות בעצמנו. שכל אחד ואחת מאיתנו ירגישו כי גורל העם היהודי והעולם כולו מוטל על כתפיהם, ושעל־ידי עוד פעולה טובה אפשר להביא את הגאולה לעולם כולו.

יש חדש

פעילות של אור

יום רביעי הקרוב, י"א בניסן, הוא יום הולדתו של הרבי מליובאוויטש. ביום הזה, בשנת תרס"ב (1902), ירדה לעולם נשמתו הגדולה, שהאירה את דורנו. זה יום שבו 'מזלו גובר', ועל כן אפשר לבקש בו ברכה ולקבל החלטות טובות. אלפי חסידי חב"ד ייטלו פסק־זמן מההכנות לפסח וייצאו למגוון פעילויות להפצת היהדות ולזיכוי הרבים במצוות, ויתגייסו להביא את צורכי החג לרִבבות משפחות נזקקות.

נערכים לחג

בתי חב"ד מחלקים לקראת חג הפסח יותר ממאה אלף חבילות מזון, ובהן מצות, יין ומצרכי מזון בסיסיים, למשפחות נזקקות. זה למעשה מפעל 'קמחא דפסחא' הגדול בארץ. עדיין אפשר לתרום בבתי חב"ד ולהשתתף במצווה הגדולה והחשובה הזאת.

הגדת 'דברי מנחם'

הופיעה הגדה של פסח עם פירוש 'דברי מנחם', המלוקט מתורתו של הרבי מליובאוויטש. עורך הספר, הרב **יוסף־חנינא ביינדמן**, מגיש את תורתו של הרבי על ההגדה במתכונת של פירוש שיטתי קצר ואחיד. 92 עמ', כריכה קשה, בהוצאת קה"ת. טל' 03־9606018.

זמני השבוע

	ירושלים	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
כניסת השבת	5:10	5:32	5:21	5:32	5:31	6:49
צאת השבת	6:26	6:28	6:27	6:27	6:26	7:49

ערכת התוכן של חב"ד
מינוי עד הבית
073-3943399
chabad4u.org.il
או חפשו בגוגל 'מגזין נשמה'

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב **יוסף־יצחק אהרונוב**

עורך: **מנחם ברוד**
יוצא לאור על־ידי: **המרכז לעזרי שליחות**
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000
פקס' 03־9606169 • דוא"ל: chabad@chabad.org.il
אתר: www.chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

קרבנות בלי כוהנים?

התפילות שאנו מתפללים כיום הן תחליף לקרבנות שפסקו בחורבן בית המקדש. תפילת שחרית היא כנגד תמיד של שחר, מנחה כנגד תמיד של בין הערביים, ותפילת ערבית היא כנגד איברי התמיד שהוסיפו להישרף במשך הערב (רמב"ם הלכות תפילה, פרק א, הלכה ו).

אך אף־על־פי שהתפילות נועדו למלא את מקום הקרבנות יש הבדל בולט ביניהם: בעבודת הקרבנות היו תפקידים מיוחדים לכל סוג בעם ישראל, כוהנים, לוויים וישראלים: "כוהנים בעבודתם, לוויים בדוכנם וישראל במעמדם". ואילו בתפילות לא תיקנו שום נוסח ייעודי לכוהנים, ללוויים ולישראלים, שיחליף את תפקידם בהקרבת הקרבנות.

אותה תפילה

הדבר מעורר פליאה: בזמן בית המקדש, כאשר בני ישראל היו בדרגה רוחנית עליונה, היו הכוהנים בלבד רשאים לעסוק בעבודת הקרבנות; ואילו עתה, לאחר שחלה ירידה במצבו הרוחני של עם ישראל, כל יהודי מתפלל אותה תפילה ובכך כאילו מקריב קרבן!

כמו־כן בזמן בית המקדש נזקקו הכוהנים לשותפות של הלוויים והישראלים בתהליך הקרבת הקרבן, ואילו עתה אין הכוהנים זקוקים לאיש לביצוע עבודת הקרבנות הרוחנית על־ידי התפילות!

בכוח כל יהודי

ההסבר הוא ברוח לשון חז"ל (שבת פ,ב) "קלקלתנו זוהי תקנתנו" – החיסרון שלנו בחורבן בית המקדש מביא עילוי גדול יותר, שכל אחד ואחד מישראל יכול לפעול בעצמו את העבודה שהיא בדוגמת עבודת הקרבנות, ואין הוא זקוק לסיוע הכוהנים והלווים.

הקרבת הקרבנות בבית המקדש הייתה כרוכה בהעלאת בהמה גשמית על גבי המזבח, ועל־ידי כך כל מין החי היה עולה למדריגה עליונה יותר. לעומת זה, בימינו ה'קרבן' הוא רוחני, ובא לידי ביטוי פיזי בדיבורו של האדם בלבד. את עבודת הקרבנות בדרגה זו יכול כל אחד מישראל לעשות, ואין צורך בכוהנים ולווים.

לא רק יחידי סגולה

מצב כזה מופיע בעוד עניינים. למשל, בגילוי פנימיות התורה. בדורות קודמים, שהיו במדריגה עליונה בהרבה, לא נתגלתה פנימיות התורה לציבור הרחב אלא ליחידי סגולה. דווקא ירידת הדורות שיצרה מצב של 'קלקלתנו' – גרמה גם כן ל'זו תקנתנו', לגילוי גדול של פנימיות התורה.

גם בהפצת אור החסידות אנו רואים אותו עניין: בתקופה הראשונה של התגלות החסידות היה מספר מצומצם של תלמידים שעסקו בהפצתה (שישים תלמידים. ועל־פי גרסה אחרת שישים תלמידים אצל הבעש"ט ומאה ועשרים אצל תלמידו המגיד ממזריטש). ואילו בדורות שאחרי־כן עסקו ועוסקים בהפצת החסידות הרבה יותר יהודים. כי דווקא ירידת הדורות הופכת את הפעולות האלה לכאלה שיכולות להיעשות לא רק על־ידי יחידי סגולה אלא על־ידי כל אחד ואחד.

(תורת מנחם תשמ"ה, כרך א, עמ' 607)

מן המעיין

א' זעירא | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

ברכה רבתי

"ויקרא אל משה" (ויקרא א,א). משה רבנו כתב על עצמו 'ויקרא' באל"ף זעירא, אבל ב"אשריך ישראל מי כמוך עם נושע" (דברים לג,כט), כתב באל"ף רבתי.

(רבי שמשון מאוסטרופולי)

ללמוד להיות קטן

אל"ף – עניינה לימוד, מלשון "ואאלפך חכמה" (איוב לג,לג). רמז לאדם שילמד להקטין את עצמו. לא להתרגל למידה הרעה של הגאווה.

(רבי פינחס מקוריץ)

המתין לקריאה

פירשו הפרשנים ש'אאלפך' עניינה ללמוד להיות זעיר. ומתאים הרמז הזה אצל משה, אף שהיה 'בן בית', לפנים מהפרגוד, לא הרהיב להיכנס עד שנקרא. וגם אחרי שנקרא, נשאר זעיר כשהיה.

(רבי בונם מפרשיסחה)

כחודו של מחט

אל"ף, ראשי תיבות: "פתחי לי אחותי" (שיר השירים ה,ב). ודרשו שם במדרש, פתחי לי פתח כחודו של מחט. לכן האל"ף זעירא, לרמז על פתח קטן.

(זרע קודש)

בין משה לבלעם

האל"ף זעירא, כי בלי האל"ף 'ויקרא' נהפך ל'ויקר', כמו אצל בלעם, שהיה בעל נפש רחבה ורוח גבוהה. לעומתו, משה היה עניו, וההבדל ביניהם הוא האל"ף זעירא, הענווה.

(רבי יצחק־יהודה טרונק)

ההכרה קובעת

אדם הראשון, שהכיר את מעלת עצמו ולכן נכשל בחטא עץ הדעת, כתוב אצלו 'אדם' באל"ף רבתי. ואילו משה רבנו, שעל־ידי העבודה של הכרת שפלות עצמו הגיע לדרגה העליונה ביותר של ענווה, כתוב אצלו 'ויקרא' באל"ף זעירא.

(ספר השיחות)

שלמות עתידית

הקרבנות עניינם לפעול באדם קירוב והתקרבות לה', ובכל־זאת, בזמן הזה אין האדם מגיע לשלמותו. על כך רומזת האל"ף זעירא, המופיעה בתחילת פרשת הקרבנות. לשלמות האמיתית יגיע האדם רק לעתיד לבוא, בביאת המשיח, ועל כך רומזת האל"ף רבתי שבדברי הימים.

(הרבי מליובאוויטש)

להיות בינוני

בצורת האותיות שנתן הקב"ה בסיני יש שלושה סוגים: אותיות גדולות, אותיות בינוניות ואותיות זעירות. התורה נכתבה באותיות בינוניות, להורות לנו שעל האדם להיות בינוני, וכמו־כן שעל־ידי התורה מגיעים למדריגת הבינוני.

(הרבי הריי"צ מליובאוויטש)

אמרת השבוע

"עמוס הטרדות והתלאות"

הרב שמעון אליטוב, חבר מועצת הרבנות הראשית, התחיל לשגר מכתבים לרבי מליובאוויטש בהיותו תלמיד ישיבה, וזכה למענה על כל מכתב, כשהרבי מעודד אותו לכתוב לו ולספר על הנעשֶׂה עימו.

בזמן מסוים אירע שכתב מכתבים לרבי ולא קיבל מענה. עלתה בו מחשבה שנראה כי הרבי עסוק מכדי לענות לו, ואולי אין טעם שיוסיף לכתוב לו ולהטרידו בענייניו הקטנים.

את מחשבתו זו לא גילה לאיש, אך פתאום קיבל מכתב מהרבי ובו הרבי כותב: "לפלא שתיקתו מאז, ומצער ש'מנהל חשבון' על העדר המכתבים מכאן, ואני עמוס הטרדות והתלאות וכו'".

פתגם חסידי

"הלוא רצונו של הקב"ה יתגשם. הברירה היחידה שניתנה לאדם היא אם לעשות זאת היום או לדחות למחר. אם אפשר היום, למה לדחות למחר?" (הרבי מליובאוויטש)

מעגל ההשגחה

ההצעה התקבלה ברוב מוחץ. ארבעה־עשר חברים הצביעו בעד, ורק שניים הצביעו נגד. ועד הארגון החליט למכור את הבניין לבית חב"ד.

הרב יוסי מרוזוב ורעייתו יצאו לשליחות בעיר קליוולנד שבמדינת אוהיו בארה"ב. ארבע שנים לאחר שפתחו את בית חב"ד הקימו מוסד לסיוע לילדים בעלי מוגבלויות ובני משפחותיהם. המוסד הצליח והתפתח, כשהוא נהנה מתמיכה של 'מעגל ידידות'.

בשנת תשס"ו נודע לרב מרוזוב כי בניין סמוך למקום פעילותו מוצע למכירה. המבנה והמיקום היו מתאימים למוסד והוא ביקש לקנות את הבניין.

הבניין הזה היה בבעלות ארגון יהודי, ששאיפתו לקדם את התרבות היידישאית וזכויות העובדים. הרב מרוזוב הכיר היטב כמה בכירים בארגון. בעבר קיים פעילות בבית הספר השייך לארגון, וגם היותו דובר יידיש יצר בסיס לקשר חם עם חברי הארגון.

אחרי משא ומתן קצר הוגשה הצעתו לפני חברי דירקטוריון הארגון, וכאמור, הרוב המכריע של בעלי זכות ההצבעה תמך בהצעה ואישר את מכירת הבניין לבית חב"ד.

השניים שהתנגדו להצעה היו בני זוג יהודים מבוגרים, ארי ומרלין קייגן. התנגדותם הייתה חריפה כל־כך עד שאיימו לפרוש מחברותם בדירקטוריון הארגון.

לאחר בירור קצר גילה הרב מרוזוב כי התנגדותם נובעת משתי סיבות. ראשית, הם סברו כי הארגון יכול לקבל מחיר גבוה יותר תמורת הבניין. שנית, הם לא יכלו להסכים שהבניין יימכר לחב"ד, שערכיו שונים מהאידיאולוגיה של הארגון שלהם.

אמנם הצעת המכירה התקבלה, אך ההתנגדות של הזוג קייגן יצרה פילוג עמוק בארגון והותירה טעם מר בפי כולם.

כעת עמד לפני הרב מרוזוב אתגר גדול: בתוך שישים יום עליו לשלם 235 אלף דולר כחלק מהליך רכישת הבניין, והסכום הזה לא היה בידו. הוא החליט לטוס לניו־יורק, להתפלל בציונו של הרבי ולבקש ברכה להצלחה בגיוס הכסף.

במכתב שכתב קודם כניסתו לציון פירט את כל האירועים הקשורים בזכייה בבניין, וביקש ברכה שיצליח להשיג את הסכום הדרוש.

לוח הזמנים היה צפוף. הטיסה חזור עמדה לצאת בעוד כמה שעות. הרב מרוזוב מיהר לנסוע לנמל התעופה והצליח לתפוס את הטיסה ברגע האחרון. למעשה הוא היה הנוסע האחרון שעלה למטוס.

הרב מרוזוב ניגש למושבו, וגילה כי קיבל מקום ליד החלון, ובשני המושבים שלידו יושבים בני זוג מבוגרים. היה עליו לבקש מהם לקום ממקומם, כדי שיוכל להיכנס פנימה.

המטוס היה ריק למדיי, והוא הציע כי יישב במושב אחר, כדי שלא להטריחם לקום ממקומם. "אַ דאַנק" [תודה], אמר האיש, מתוך הכרת הטוב. הרב מרוזוב קלט מייד כי ההשגחה העליונה זימנה לו מקום ליד בני זוג יהודים, והוא החליט שלא להחמיץ את ההזדמנות.

הוא מלמל תירוץ כלשהו מדוע שינה את דעתו והחליט לשבת בכל־זאת במושבו, ושאל אותם אם לא אכפת להם שיישב לצידם בטיסה.

"מיט פאַרגעניגן" [בכבוד, בעונג], באה התשובה, שוב ביידיש.

לאחר שיחת חולין קצרה שאל הרב מרוזוב לשמם. "ארי קייגן", השיב הגבר. הרב מרוזוב הסתמר. הוא פנה אל האישה ואמר: "ואת בוודאי גברת מרלין!".

הוא לא חיכה לשמוע את תגובתם ומייד הציג את עצמו: "אני הרב יוסי מ'מעגל הידידות' למען הילדים המוגבלים"...

כעת היה תורם של בני הזוג להיות המומים. כשהבינו כי נגזר עליהם להיות 'תקועים' יחד במשך כל שעת הטיסה, נכנעו לחביבותו של הרב יוסי. השיחה זרמה והמתח שעמד ביניהם החל להתפוגג.

הרב מרוזוב חש את יד ההשגחה המלווה אותו בדרך פלאית, מייד בשובו מציונו של הרבי. הוא היה נחוש שלא לאבד את ההזדמנות.

הוא החל לפרט לפניהם את מטרות הארגון שהוא עומד בראשו, ומדוע הוא נזקק כל־כך לבניין החדש. השיחה התארכה, והזוג התרשם עמוקות מפעילותו החשובה.

עד מהרה עברו לשוחח בענייני יהדות ואמונה. ארי טען כי הוא ספקן, בלשון המעטה, בכל הקשור לעניינים אלה, אך השיחה הייתה פתוחה וכנה.

לקראת סוף הנסיעה סיפר להם הרב מרוזוב מדוע טס הלוך וחזור לניו־יורק באותו יום, והוא פנה אל ארי ושאל אותו ישירות: "מי לדעתך תְזמן את המפגש בינינו?".

"עס איז גאָט" [זה אלוקים], השיב ארי בהתרגשות ניכרת.

בטרם נפרדו רשם ארי את כתובת ביתו על מפית ואמר לרב מרוזוב כי ישמח אם יבוא לבקר אותם בביתם.

מאז אותו מפגש במטוס התפתחה ביניהם מערכת יחסים ידידותית, שנהפכה במהרה לחמה ולבבית. לא דיי שבני הזוג הסירו את התנגדותם למכירת הבניין, הם אף התחייבו לתרום מכספם למען רכישתו.

גם בהמשך ראה הרב מרוזוב נפלאות. בתוך זמן קצר הצליח לגייס את הכסף הדרוש לקניית הבניין, ובהמשך אף עבר למקום גדול יותר. "זה כוחה של תפילה בציון הרבי!", הוא אומר.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

שמחת הלידה

במקומות רבים מתוארת הגאולה כתהליך של לידה. חבלי המשיח מכונים 'חבלי לידה', ככתוב (הושע יג,יג): "חֶבְלֵי יוֹלֵדָה יָבֹאוּ לוֹ". על צרות הגלות נאמר: "כְּי בָאוּ בָנִים עַד מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אַיִן לְלֵדָה" (ישעיה לז,ג). הגאולה עצמה מכונה 'לידה': "כְּי חָלָה גַּם יָלְדָה צִיּוֹן אֶת בָּנֶיהָ" (ישעיה סו,ח).

גם על המשיח נאמר שהוא עובר מעין 'לידה'. על הפסוק בתהילים (ב,ז) "בְּנִי אַתָּה, אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ" הזוהר אומר (פרשת בלק, עמ' רג,ב) שהפסוק הזה מדבר על לידת משיח בן־דוד. במדרש תהילים מובא שבעת הגאולה יהיה המשיח כאדם שנולד לידה חדשה, שכן יינתנו בו כוחות חדשים: "וכד תיתי שעתיה (=וכשתבוא שעתו) אמר להם הקב"ה, עליי לבראותו בריאה חדשה".

מתחילה העבודה העצמית

נהוג לשמוח על הלידה, אבל למה בעצם? הלוא לכאורה הלידה היא ירידה גדולה – קודם לכן היה העובר במעי אימו, וחז"ל (נידה ל,ב) אומרים שאז "מלמדין אותו כל התורה כולה". לפני הלידה הנשמה שלמה בתכלית, ולא יכולים להיות בה פגמים, ואילו אחרי הלידה האדם עלול להיכשל הן באי־עשייה מתאימה בקו של 'עשה טוב' הן בעשיית דברים שהם בגדר 'סור מרע'. אם כן, על מה השמחה?

אלא ששמחת הלידה היא על שהאדם עובר ממצב שבו הכול ניתן לו מלמעלה למצב שהוא משיג דברים בכוחות עצמו. לפני הלידה הוא עוּבָּר, שמקבל הכול מן המוכן. הוא ניזון ממה שאימו אוכלת ושותה. זה גם מצבה של הנשמה – כל מעלותיה המופלאות קיימות בה מעצם הווייתה, והיא לא השיגה אותן בכוחות עצמה. אחרי הלידה מתחילה עבודתו העצמית של האדם, כשהוא משיג דברים בעבודתו שלו.

אמנם האדם יכול לקבל מתנות נפלאות מלמעלה, אבל דבר שהאדם אינו עמל עליו – איננו טוב אמיתי. הקב"ה, שהוא עצם הטוב ו'טבע הטוב להיטיב', רוצה לתת לנו את הטוב האמיתי, ולכן יצר את עניין הלידה, שבו מתחילה עבודתו העצמית של האדם, ומכאן והלאה הוא משיג את הדברים בכוחות עצמו.

על זה שמחים ביום ההולדת – שמחה לא רק להורים ולסביבה, אלא גם לנולד עצמו. כי אף־על־פי שבמובנים רבים יש כאן ירידה (ממצב שבו "מלמדין אותו כל התורה כולה" וכו'), הרי שעכשיו מתחילה העלייה האמיתית שלו, כי עכשיו הוא מתחיל להשיג דברים בעבודתו שלו.

התחיל להאיר לכל העולם

זה גם הקשר בין יום הולדת לבין הגאולה. מעלת הגאולה העתידה על הגאולות שקדמו לה, שהיא תבוא בזכות עבודתם של בני ישראל בתקופת הגלות, שבה זיככו את העולם והכינו אותו לקראת הגאולה. זה עניינו של יום הולדת, שבו מתחילה עבודתו של האדם בזיכוך עצמו והעולם שסביבו, כחלק מהמשימה הכללית של הפיכת העולם להיות 'דירה' לקב"ה.

ואם יום הולדת של כל יהודי הוא יום שמחה, על־אחת־כמה־וכמה יום הולדת של נשמה כללית. וכפי שאמר הרבי מליובאוויטש על יום הולדתו של חותנו, הרבי הקודם (תורת מנחם כרך לד, עמ' 110): "זהו גודל השמחה שביום ההולדת של הרבי, אשר 'הימים האלה נזכרים ונעשים', 'בכל שנה'. זוהי שמחה לא רק עבור אלו שזכו ונהנו מתורתו, אלא עד לכל 'אשר בשם ישראל יכונה', כיוון שבלידתו התחיל להאיר לכל העולם".

יום זה נותן אפוא כוח לכל יהודי להגביר עוד יותר את העבודה העצמית בזיכוך העולם ובהפצת אור התורה והקדושה בכל פינה בעולם, כדי לסיים את מה שעדיין חסר להכנת העולם כולו לקראת הגאולה הקרובה לבוא.

מאת מנחם כהן

האוקראינים גילו את הרבי

כשההיסטוריונים האוקראינים, הד"ר **ולדימיר שצ'וקין** והד"ר **לריסה לבצ'נקו**, ביקשו להתחקות אחר יליד העיר ניקולייב שבאוקראינה, הרבי מליובאוויטש, לא חלמו אילו אוצרות יגלו. הצלילה אל תולדות משפחתו של הרבי הולידה את הספר 'יליד ארצנו – רבי מנחם־מענדל שניאורסון'.

זה כעשרים שנה הד"ר שצ'וקין עוסק בחקר ההיסטוריה של הקהילות היהודיות בדרום אוקראינה. "המידע על יהדות אוקראינה כמעט לא היה קיים", הוא מסביר. "כאשר התחלתי במחקריי על יהודי דרום אוקראינה, כל דבר היה חדש בעבורי. מתוך התעודות עלתה תמונה מרשימה ביותר של חיים יהודיים תוססים, הן בהיבט הדתי הן בהיבט הכללי".

חיבור בלתי־נתפס

שני החוקרים מציגים בספרם מסמכים ארכיוניים על הרבי ובני משפחתו. מסמכי רישום הנישואין של הורי הרבי, תעודת הלידה של הרבי עצמו ואחיו ועוד. בספר שני חלקים: תולדות אבותיו של הרבי, ושרטוט דמותו ומנהיגותו בהתאמה לקהל היעד האוקראיני. הם נעזרו בשליח חב"ד בניקולייב, הרב **שלום גוטליב**, ובגוף המחקר של חב"ד JEM.

"קודם שניגשתי למחקר הזה ידעתי שאישיותו של הרבי מיוחדת וגדולה מאוד", סיפר הד"ר שצ'וקין, "ואולם ככל שהתקדמנו עם חומרי הספר, נדהמנו לגלות מנהיגות שונה לגמרי מכל מה שהכרנו. התרשמנו מאוד מיכולתו של הרבי לחבר את מבטו הרוחני עם החיים המעשיים. בכל דבר שבו נגענו גילינו שהרבי חיבר את האמונה הגדולה עם האנשים והמאורעות האקטואליים, ויצר ביניהם נקודת ממשק".

"חלק מההיסטוריה שלנו"

מטרת החוקרים הייתה לחשוף את דמותו של הרבי לפני הציבור האוקראיני. "היהודים מכירים את הרבי שלהם", אומר הד"ר שצ'וקין בחיוך. "המטרה שלנו הייתה להביא את הרבי לאוכלוסייה המקומית, שאינה מכירה את הדמות הדגולה שנולדה במדינתם, את הערכים המיוחדים שהוא מייצג ואת מפעליו החשובים".

עם סיום עבודת המחקר הרגישו המחברים כי ההיסטוריה של הרבי ומשפחתו "היא חלק משמעותי ובלתי־נפרד מההיסטוריה שלנו, של אוקראינה עצמה", כדברי הד"ר שצ'וקין.

צוהר חדש נפתח

התגובות שקיבלו המחישו להם את חשיבות עבודתם. "אנשים כתבו לנו שהספר פתח לפניהם חלון לעולם שלא הכירו. כן, היו גם כמה תגובות אנטישמיות, אך איננו מתרגשים מהן. התגובות החיוביות היו רבות מאוד ומילאו אותנו אושר", הם אומרים.

בעקבות הספר קיבלה עיריית ניקולייב, עיר הולדתו של הרבי, החלטה: ראש העיר החדש ביקש לקרוא לאחד מרחובות העיר על שם הרבי, אך עיתונאי אנטישמי פתח במתקפה תקשורתית נגדו. החוקרים התבקשו לחוות את דעתם המקצועית על תרומת הרבי לעיר, ונענו בשמחה. בעקבות דבריהם הוחלט לאשר את המהלך והרחוב על שם הרבי קם והיה.

"חלון על הרבי". הד"ר שצ'וקין והרב גוטליב

להשיג בנקודות מכירה ייעודיות בכל רחבי הארץ
054-646-4386 03-6577110
או ברכישה מקוונת באתר SILIPLUS.CO.IL
SILIPLUS סיליפלוס

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע':
טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

הכנות לפסח השנה

שאלה: מה הם השינויים בהכנה לפסח, כאשר ערב פסח חל בשבת?

תשובה: תענית הבכורים מוקדמת ליום חמישי י"ב בניסן. התענית חלה על כל בכור וכן על מי שבנו הקטן בכור. אך נהגו להיפטר מהתענית על־ידי השתתפות בסעודת מצווה, כגון סיום מסכת (יש מחמירים להשתתף בסעודת מצווה גם ביום שישי).

ביום חמישי בלילה – בדיקת חמץ. מי ששכח, יבדוק ביום שישי, ואם שכח גם אז – יבדוק במוצאי השבת, קודם עריכת הסדר. אך אם ביטל את החמץ בזמן (עד בוקר שבת בשעה 11:43 באזור ת"א, לפי שעון הקיץ) לא יבדוק אלא במוצאי החג הראשון. לאחר הבדיקה שלפני פסח מבטלים את החמץ, כבכל שנה.

ביום שישי אומרים בתפילת שחרית 'מזמור לתודה'. נוהגים למכור את החמץ בשעה מוקדמת, כבכל שנה. יש לכלול במכירת החמץ גם את פח האשפה שבחצר. אחרי ארוחת הבוקר משאירים מינימום חמץ לשתי סעודות השבת (רצוי להשתמש בפיתות, שאינן מתפוררות), ואת שאר החמץ עם מה שנמצא בבדיקה אמש – שורפים, בלא אמירת נוסח ביטול חמץ. נהוג לשרוף לפני השעה 11:43. מי ששכח למכור או לשרוף חמץ – יכול לעשות זאת עד כניסת השבת.

מותר לעשות מלאכה, להסתפר ולקצוץ ציפורניים כל היום – ולא כבערב פסח.

הכנות לשבת: יש לייחד מקום שבו יאכלו חמץ בסעודות השבת בבוקר. יש להשאיר נר נשמה דלוק או להבה בכיריים להדלקת נרות החג במוצאי השבת.

את ה'זרוע' יש לצלות בערב שבת, וכמו־כן לבשל את הביצה ולהכין את החרוסת ומי המלח. יש לזכור להפריש חלה מן המצות, אם לא הפרישו קודם לכן.

מקורות: שו"ע סי' תמד ונו"כ. ספר 'ערב פסח שחל בשבת'. שלחן מנחם ח"ב סי' רכט. לוח כולל חב"ד. לוח דבר בעתו.